

Agnese Laicāne: «Tā ir tik fantastiska sajūta, ka tu vari strādāt tādu darbu, kas tev ļoti patīk»

Izrāde „Spreideits” – pirmais Daugavpils teātra iestudējums bērniem latgaliski – saņēma Latgaliešu kultūras gada balvu „Boņuks 2022”. Aktrise Agnese Laicāne izrādē iejūtās Lienītes un Meža mātes lomā.

Egītas Terēzes Jonānes foto

Inga Kaļva-Miņina

“Latgale ir ļoti laba melnzeme jaunajiem talantiem,” saka Daugavpils teātra jaunā aktrise AGNESE LAICĀNE. 2021. gadā absolvējot Latvijas Kultūras akadēmiju, viņa nolēma palikt dzimtajā Latgalē un strādāt Daugavpils teātrī. Iespējams, daudzi atceras dziedājošo Laicānu ģimeni, kas savulaik piedalījās TV šovā. Jā, jā, Agnese ir viena no dziedājošajām māsām, kas savu dzīvi izvēlējusies saistīt ar teātra mākslu. Par Rias lomu izrādē “Tumšie brieži” viņa bija nominēta 2021./2022. gada sezonas Gada balvai teātrī “Spēlmaņu nakts” nominācijā “Gada jaunais skatuves mākslinieks”.

Teātris uzreiz neienāca jaunietes dzīvē, lai arī skatuves māksla bijusi tuva jau no skolas laikiem. Tomēr tagad Agnese skaidri zina, ka tieši aktiera profesija ir tā, kas viņu aizrauj, iedvesmo un ļauj pilnveidoties.

Izvēlas strādāt Daugavpils teātrī

Agnese dzimtā puse ir Balvu novada Kubulu pagasts. Mācījies Stacijas pamatskolā, tad, vēl loties ātrāk kļūt patstāvīgāka, vidusskolas gaitas uzsāka Rīgā – Āgenskalna Valsts ģimnāzijā. Lai arī radošā pasaule – darbošanās amatiereteātros, teātra studijā, tautas deju dejojāna – visu laiku ir bijusi līdzās, pēc 12. klases absolvēšanas Agnese iestājās Latvijas Universitātē, lai studētu angļu filoloģiju. «Drīz vien sapratu, ka tas nav domāts man. Nākamais pusgads pagāja, strādājot ofisā, kas arī nebija mans, tomēr to vajadzēja izmēģināt. Tajā vasarā aizbraucu uz Spāniju un divus mēnešus strādāju par auklīti, dzīvojot ģimenē, bērniem mācīju angļu valodu. Tas bija foršs dzīves maiņas punkts, jaunu cilvēku iepazīšana. Saistībā ar jauniešu projektiem pusgadu nostrādāju Kubulu kultūras namā, kurā strādāja arī mana mamma. Tad iestājos Latvijas Kultūras akadēmijā, lai kļūtu par aktrisi,» stāsta Agnese.

«Akadēmijas laiks – četri gadi – ļoti ātri paskrēja. Uzreiz pēc akadēmijas beigšanas iestājos darbā Daugavpils teātrī. Maijā, kad akadēmijā bija pēdējie diplomdarbi, man bija saruna ar Valmieras drāmas teātra direktori Eviņu Ašeradenu. Es īsti neredzēju sevi šajā teātrī, pietrūka konkrētības par manu nākotni, tādēļ nolēmu iet savu ceļu atsevišķi no kursa un stāties Daugavpils teātrī,» turpina Agnese.

Aktrise uzsver, ka Daugavpils teātra kolēģi ir ļoti sirsnīgi un draudzīgi, ja ir nepieciešams padoms un atbalsts, viņa zina, ka vienmēr to saņems. «Ja tev no rīta nav grūtību pamosties un ir vilkme iet un strādāt, tad, manuprāt, esi istajā vietā,» saka Agnese.

Noder latgaliešu valodas zināšanas

Pirmā izrāde, kurā Agnesi varēja redzēt uz Daugavpils teātra skatuves, bija ģimenes drāma «Tumšie brieži». Agnese iejūtās pusaudzes Rias lomā. «Izrādi režisēja Dmitrijs Petrenko. Man tā bija fantastiska iespēja – uzreiz pēc akadēmijas ielekt iekšā lomā. Tas bija izzinošs process, jo Dmitrijs Petrenko ir ne tikai režisors, bet strādāja arī kā pedagogs. Strādāt kopā ar režisoru – pedagogu – tas likās ļoti labs sākums manai profesionālajai karjerai,» stāsta Agnese.

Kad jautāju par tābrīža sajūtām, kad Agnese iejūtās savā pirmajā lomā uz skatuves, viņa atceras, ka nevis pirmizrāde, bet gan ģenerālmēģinājums lices visatraucošākais. «Vislielākais uztraukums man bija ģenerālmēģinājumā, jo uz to atbrauca mani kursabiedri – kurš no Valmieras, kurš no Rīgas. Tā bija nervus kutinoša pieredze, to jūta gan viņi, gan arī es. Bet tas bija ļoti patīkami, ka viņi varēja atbraukt pie manis un palūkoties, kā tad man te, Daugavpilī iet,» saka Agnese.

«Uzreiz pēc izrādes «Tumšie brieži» lecu iekšā jaunā izrādē – muzikālā pasākā pieaugušajiem «Pa Laimes lāča pēdām», ko režisēja mūsu teātra direktors režisors Oļegs Šapošņikovs. Pēc tam bija izrāde «Dzīve uz ledusskapja durvīm», ko režisēja Māris Korsiets, un tad – «Dāmu paradīze», kurā piedalījās arī Maestro Raimonds Pauls. Šīs izrādes bija pagājušajā sezonā, bet šajā sezonā kļāt vēl ir nākušas «Latviešu šausmu stāsti», «Spreideits» un «Divejis vīrtuvē, naskaitūt nabašniku.» Izrādes ir ļoti dažādas, un, kā atzīst jaunā aktrise, tieši tas viņai arī patīk, jo ļauj iejusties tik dažādās lomās.

Esot uz skatuves, Agnesei noder arī latgaliešu valodas zināša-

nas. Viņa atzīst, ka šo valodu vēl mācās, lai pilnībā apgūtu: «Balvu pusē, salīdzinot ar Viļaku vai Reikavu, latgaliešu valoda nav tik izteikta. Pirms izrādes «Pa Laimes lāča pēdām» (iestudējuma dramatisējumu pēc Andreja Upīša stāsta «Sūnu ciema zēni») motīviem veidojusi Monika Zīle; izrādē izskan vairākas valodas, taču pamatā tā ir latviešu un latgaliešu valodā – I.K.-M.) es klausījos grupu «Bez PVN», «Dabasu Durovys» un citu latgaliešu grupu dziesmas, kas man ļāva vēl vairāk uztvert runas melodiju. Dziedot līdzi, es varēju iekustināt muti, lai tā strādātu atbilstoši latgaliešu valodai. Sākumā, protams, bija grūti, – pārteicos, kādus vārdus pateicu latviski. Bet, trenējoties, kā jau tas ir ar katras valodas apguvi, tā ieguļas arvien labāk, un ir vieglāk runāt latgaliski.»

«Ļoti nezināma teritorija man bija izrāde «Dzīve uz ledusskapja durvīm» – tāda veida attiecības mātei ar meitu, šīs slimības klātesamība, ar ko man nekad nebija bijusi saskarsme, pusaudža maksimālais un pirmā satikšanās ar nāvi. Izrāde vēsta par to, ka bieži vien cilvēki aizmirst parunāties par svarīgāko. Ir saprotams, ka nekas nav mūžīgs, bet tas tomēr netraucē dzīvot pilnasinīgi,» Agnese turpina stāstīt par savām lomām.

Ria – debijas loma Daugavpils teātrī

2021./2022. gada sezonas Gada balvas teātrī «Spēlmaņu nakts» nominācijā «Gada jaunais skatuves mākslinieks» astoņu jauno censoņu vidū bija arī Agnese Laicānes vārds un uzvārds. Viņa bija pamanīta un novērtēta kā Ria izrādē «Tumšie brieži». Kad jautāju, kādas bija tā brīža emocijas, uzzinot, ka ir viena no nominantiem, Agnese neviltoši priecīgi teic, ka tas esot bijis liels pārsteigums.

«Ja godīgi – pirmo reizi lasot šo informāciju, man likās, ka tur ir drukas kļūda. Es lasu, lasu, un tad – stop! – tur ir mans vārds? Pat vēl mēnesi pēc tam man bija ļoti grūti noticēt. Apbalvošanas pasākuma dienā nominantiem bija kopīgas brokastis Eduarda Smilģa Teātra muzejā. Un tikai tajā brīdī, kad satikos ar pārējiem nominantiem, es sapratu, ka jā, tas ir pa īstam, ka tas nav nosapņots. Fantastiska sajūta. Tu jūties pamanīts,» stāsta Agnese. «Mūsu attiecībās ar skatītājiem mums vienmēr ir sajūta, ka mēs viens otru redzam, bet saistībā ar šo nomināciju šī sajūta bija vispārākā pakāpē. Pat šobrīd tas liekas daudz neticami.»

Būt nominantu vidū bija arī labs apstiprinājums tam, ka Agnese ir izvēlējusies pareizo ceļu savā dzīvē. «Es tagad nevaru iedomāties sevi nekur citur. Tā ir tik fantastiska sajūta, ka tu vari strādāt tādu darbu, kas tev ļoti patīk,» viņa saka.

Jāteic, ka Agnese ir izmēģinājusi arī savas spējas kā pedagoge un režisore – vadījusi Daugavpils Poļu kultūras centra bērnu teātra grupu «Smaidīgā varavīksne»: «Šogad vienu skolas gadu strādāju Poļu kultūras centrā Daugavpilī. Starptautiskajā teātra dienā – 28. martā – mums bija latviešu tautas pasakas «Labs ar labu atdarās»

Publicitātes foto

Fotomirkļi no divām izrādēm: «Tumšie brieži» (1. foto) un «Dzīve uz ledusskapja durvīm» (2. foto)

Foto no A. Laicānes personīgā arhīva

Agnese (pirmā no labās) kopā ar māsām levu, Ainu un Dagmāru un brāli Induli

pirmizrāde. Bija jauna pieredze, iejūtots režisores lomā. Tāpat tā bija jauna pieredze, strādājot ar bērniem. Šajā darbā ir nepieciešams daudz enerģijas, iecietības un pacietības, arī radošuma. Tas bija arī pārbaudījums man pašai – vai spēšu izdomāt dažādus paņēmienus, lai bērniem manis vadītās nodarbības liktos interesantas.»

Agnese kopā ar māsām savulaik bija redzamas TV šovā «Dziedošās ģimenes». Uz jautājumu, vai šobrīd sanāk padziedāt, viņa atbild: «Pēdējais koncerts ar ģimeni mums bija pagājušā gadā Ziemassvētkos. Mēs ar māsām neesam pavisam atmetušas ar roku dziedāšanu. Viena pati uz skatuves gan vēl neesmu dziedājusi, lai gan to vēlētos. Nākamajā gadā mēģināšu atrast laiku privātām nodarbībām pie vokālā pedagoga.»

Arī Līgosvētkos un Jāņos Laicānu ģimenē skan dziesmas: «Svētkus svinēšu kopā ar ģimeni dzimtas mājās Kubulos. Vainagu pīšana – tas ir jaukāks un jautrākais pasākums, dažreiz pat ar apdziedāšanu. Mēs vienmēr cenšamies sagaidīt saullēktu un kurinām ugunsroku no saulrieta līdz saullēktam. Izturīgākie mēģina palikt nomodā visu nakti. Mammai no viņas mammas saglabājusies Jāņu siera recepte, un mēs katru gadu sienam sieru.»

Sākusies aktieru kursa uzņemšana

Jāuzsver, ka šobrīd Daugavpils teātris aicina jauniešus, kurus vilina skatuve un aktiermāksla, pieteikties mācībām Staņislava Broka Daugavpils Mūzikas vidusskolas izglītības programmā «Teātra māksla», kurā divu gadu

laikā tiks sagatavots jauns Daugavpils teātra aktieru kurss. Kā pedagogi ir piesaistīti Daugavpils teātra aktieri un režisori. Līdz ar aktieru meistarību šajā izglītības programmā audzēkņi apgūst skatuves kustību un deju, vokālu un spēli uz instrumenta. Mācību procesa laikā jaunieši tiek aktīvi iesaistīti ne tikai Daugavpils teātra izrāžu iestudēšanas procesa novērošanā, bet arī izrādēs.

Sarunas noslēgumā jautāju Agnesei, ko viņa novēlētu tiem, kas savu dzīvi vēlas saistīt ar aktiermākslu. «Katram pašam ir jāizvēlas, ko viņš grib darīt visu savu dzīvi. Vissvarīgākais ir uzticēties savai intuīcijai. Ja tu jūti, ka tev tas patīk un kaut nedaudz padodas, tad pamēģini. Nevar zināt – varbūt nejausa tikšanās vai piedalīšanās kādā pasākumā var rezultēties ar dzīvi uz skatuves. Šī ir tā foršā profesija, kurā tu vari kļūdīties, un vislabākais ir tas, ka bieži vien arī vajag kļūdīties, lai tu saprastu, ka kaut kas notiek pareizi. Novēlu jauniešiem nebaidīties kļūdīties,» saka Agnese.

Izglītības programmā «Teātra māksla» tiek uzņemti jaunieši no 18 gadu vecuma. Līdz 28. jūnijam Staņislava Broka Daugavpils Mūzikas vidusskolā var iesniegt savu pieteikumu un dokumentus. Interesenti apgūt aktiermākslu Staņislava Broka Daugavpils Mūzikas vidusskolā aicināti sazināties ar Daugavpils teātri, rakstot uz e-pasta adresi: pr@daugavpils-teatris.lv, kā arī iepazīties ar uzņemšanas noteikumiem Staņislava Broka Daugavpils Mūzikas vidusskolas mājaslapā www.sbdmv.lv. ▣

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Agnese Laicāne: «Tā ir tik fantastiska sajūta, ka tu vari strādāt tādu darbu, kas tev ļoti patīk» saturu atbild SIA «Vietējā».

MAF
Mediju atbalsta fonds